

Lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: KAA 8/2019 vp, Verkkokalastus kiellettävä saimaannorpan levinneisyysalueella

Arvoisat valiokunnan jäsenet,

Saimaannorppa on erittäin uhanalainen norpan alalaji. Se jäi erityksiin Suomen Saimaalle noin 8000 vuotta sitten, kun Saimaan yhteys Itämereen katkesi jääkauden jälkeen. Saimaannorppa on olennainen osa suomalaisen luonnon perintöä ja monimuotoisuutta. Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Saimaannorppa synnyttää kuuttinsa lumipesään. Viime talven leutous kuitenkin muutti tilannetta olennaisesti. Jopa vapaaehtoisten tekemät apukinokset sulivat ja kaikki kuutit syntyivät paljaalle jäälle. Pesinnän kannalta tilanne oli huonoin kymmeniin vuosiin, ja ilmaston lämpenemisen vuoksi on todennäköistä, että tilanne tulee toistumaan. Aloitteen tarkoituksena on vahvistaa saimaannorppien suojelemista.

Verkkokalastuskielto

Leutoihin talviin vaikuttaminen ja ilmastomuutoksen hallitseminen nopeasti vaikuttavilla toimilla on vaikeaa, ellei jopa mahdotonta. Kuitenkin kalanpyydyskuolemat ovat asia, johon ihmiset voivat vaikuttaa. Jo muutamien kalanpyydyskuolemien merkitys on huomattava norppien kannalta, koska saimaannorppakanta on pieni. Kesällä 2019 kolme päivää verkkokalastuskiellon päättymisen jälkeen neljä saimaannorpan kuuttia oli kuollut kalastajien verkkoihin. Tämä tarkoittaa kannan piene-
nemistä yhdellä prosentilla vain muutamassa päivässä.

Ympärivuotisuudesta

Kalanpyydyskuolleisuus on suurin yksittäinen syy saimaannorppien kuolemiin. Erityisesti heinäkuun aikana verkkokalastus on iso uhka kuuteille, jotka eivät ole vielä tarpeeksi vahvoja pyristelmään kalastajien verkoista pois. Kuitenkin myös talven verkkokalastus on uhkana saimaannorpile. Viime talvena kalaverkkoihin jäi useita norppia. Siksi verkkokalastuskiellon ympärivuotisuus on tärkeää lajin säilymisen kannalta.

Kalastaminen Saimaalla

Keskeistä saimaannorpan suojelemisen kannalta on, ettei yksikään norppa kuole kalanpyydyksiin. Kehittyvät, norppaturvalliset kalastustavat antavat uusia vaihtoehtoja Saimaan kalastajille. Verkkokalastuksen kieltäminen ei siis uhkaa Saimaalla tapahtuvaa kalastamista ja kiellon aiheuttama haitta olisi vain vähäinen verrattuna siihen, mikä merkitys sillä olisi norpan suojelulle. On kuitenkin myös pohdittava, tulisiko norpille turvallisten ammattipyydysten kehitystyötä ja investointia tukea nykyistä tehokkaammin.

Lopuksi

Norppien suojeleminen on ajankohtainen kysymys, jonka eteen täytyy tehdä toimia. Suomessa on yli 180 000 järveä, joista vain yhdellä elää uhanalainen suomalainen norppamme. Kyseessä on ainutlaatuinen kotimainen harvinaisuus. Norppien suojeleminen ei koske vain norppia, vaan koko suomalaista luontoperintöä ja suomalaisen luonnon monimuotoisuutta.

Muita aloitteen tekijöitä edustaen,

Iina Palonen